

ONDERZOEK NATUURWAARDEN
BESTEMMINGSPAN CRONENBURGH
CONCEPT

GEMEENTE LOENEN

Juni 2009
110632/OF9/002/000120/bv

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Wettelijk kader	5
2.1	Natuurbescherming in Nederland	5
2.2	Flora- en faunawet	5
2.3	Ecologische Hoofdstructuur	7
2.4	Natuurbeschermingswet 1998	8
3	Gevolgdde werkwijze	10
4	Inventarisatie Flora- en faunawet	12
4.1	Algemene beschrijving van het plangebied	12
4.2	Aanwezige habitats	12
4.3	Bestaande gegevens	13
4.4	Beschermde soorten in het plangebied	14
4.4.1	Vaatplanten	14
4.4.2	Zoogdieren	15
4.4.3	Vogels	16
4.4.4	Amfibieën en reptielen	17
4.4.5	Vissen	18
4.4.6	Vlinders en libellen	18
5	Toetsing aan de Flora- en faunawet	19
5.1	Inleiding	19
5.2	Korte beschrijving van het bestemmingsplan	20
5.3	Invloeden van het bestemmingsplan	21
5.4	Aanwezige beschermde soorten	21
5.5	Voorkomen en beperken van schade	22
5.6	Mogelijkheden voor vrijstellingen en ontheffingen	23
6	Inventarisatie gebiedenbescherming	25
6.1	Aanwezigheid Ecologische Hoofdstructuur	25
6.2	Aanwezigheid Natura-2000 gebieden en beschermde natuurmonumenten	26
7	Toetsing Ecologische Hoofdstructuur	27
7.1	Invloeden van het bestemmingsplan	27
7.2	Toetsing Ecologische Hoofdstructuur	27
7.3	Toetsing Natuurbeschermingswet 1998	28
7.3.1	Toelichting op de storingsfactoren	29

8	Conclusies	31
8.1	Flora- en faunawet	31
8.2	Gebiedsbescherming	31
8.2.1	Ecologische hoofdstructuur	31
8.2.2	Natuurbeschermingswet 1998	31
9	Geraadpleegde bronnen	32
Bijlage 1	Kaart plangebied	33

HOOFDSTUK

1

Inleiding

De gemeente Loenen bereidt een bestemmingsplan voor voor een woonwijk en een randweg. Het betreft een uitbreiding van de kern Loenen aan de Vecht met woningen in zuidwestelijke richting. Daarnaast wordt een deel van de Bloklaan/Rijksstraatweg gereconstrueerd. Het grootste deel van de nieuwbouw is reeds uitgevoerd. Ten behoeve van de woningen en het bouwrijp maken van de gehele locatie zijn reeds vrijstellingsprocedures (art. 19 Wet op de Ruimtelijke Ordening) gevoerd. Voor de ontwikkeling van de randweg die voor de directe ontsluiting van de nieuwe woonwijk zorgdraagt en voor het plan Cronenburgh fase III (met uitzondering van het bouwrijp maken) moet nog een toetsing aan de wettelijke kaders betreffende ecologie plaatsvinden. 52 woningen uit fase 3 zijn namelijk nog niet onherroepelijk. Het rapport richt zich op deze ontwikkelingen. Echter het veldonderzoek voor dit rapport is uitgevoerd in 2003. Toentertijd is ook deze rapportage opgesteld. In de tussentijd is het bestemmingsplan in procedure gebracht, echter het bestemmingsplan is uiteindelijk niet goedgekeurd. Het voorliggende rapport is geactualiseerd en aangepast aan de huidige wet- en regelgeving.

Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf goed te worden beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten en beschermde gebieden zijn.

De hierboven geschetste ruimtelijke ingrepen dienen sinds 1 april 2002 te worden getoetst aan de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en het beleidskader van de Ecologische Hoofdstructuur. Wanneer sprake is van schade aan beschermde planten- en diersoorten dient bij de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselveiligheid een ontheffing te worden aangevraagd voor de werkzaamheden. Wanneer er sprake is van aantasting van de Ecologische Hoofdstructuur zal onderzocht moeten worden hoe de schadelijke effecten gecompenseerd kunnen worden.

HOOFDSTUK 2 Wettelijk kader

2.1 NATUURBESCHERMING IN NEDERLAND

De juridische bescherming van de Nederlandse natuur is in hoofdlijn geregeld via twee sporen. De soortenbescherming, welke landelijk is geregeld onder de Flora- en faunawet en de gebiedsbescherming waarbinnen de Natuurbeschermingswet 1998 een belangrijk kader is.

In onderstaande paragraaf wordt nader ingegaan op de wettelijke en beleidsmatige kaders voor natuurbescherming, die relevant zijn voor dit project.

2.2 FLORA- EN FAUNAWET

Sinds 1 april 2002 regelt de Flora- en faunawet de bescherming van in het wild voorkomende inheemse planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld mogen worden (algemene verbodsbepalingen, artikelen 8 t/m 12). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende planten en dieren (zorgplicht, artikel 2). Daarnaast is het niet toegestaan om hun directe leefomgeving waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren. De Flora- en faunawet heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen.

Mogelijkheid voor vrijstellingen en ontheffingen

Bij ruimtelijke plannen met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van algemene verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen genomen kunnen worden om dit te voorkomen, of de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling of is het mogelijk van de minister van LNV ontheffing van de algemene verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Ten aanzien van de criteria die voor vrijstellingen en ontheffingen gelden, kunnen drie groepen soorten worden onderscheiden. Deze groepen sluiten aan bij de indeling in tabellen van de AMvB Flora- en faunawet.

Groep 1: Algemene soorten waarvoor een vrijstelling geldt (tabel 1 AMvB)

Voor algemeen voorkomende soorten geldt een algemene vrijstelling van de verboden 8 tot en met 12. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Wel blijft ook voor deze soorten de zorgplicht van kracht.

Groep 2: Overige soorten waarvoor een vrijstelling geldt wanneer volgens een gedragscode gewerkt wordt (tabel 2 AMvB; vogels)

Voor een aantal soorten geldt een vrijstelling mits volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode Flora- en faunawet (bijvoorbeeld gedragscode voor de Bouw- en Ontwikkelsector) wordt gewerkt. Wanneer een dergelijke gedragscode (nog) niet beschikbaar is, kan een ontheffing worden aangevraagd. Deze kan worden verleend indien de beoogde ruimtelijke ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort(en). Eventueel moeten hiertoe mitigerende en compenserende maatregelen genomen worden. Voor vogels geldt echter een uitgebreide toets voor een ontheffing (zie onder groep 3).

Groep 3: Habitatrictlijn bijlage IV-soorten en in AMvB aanvullend aangewezen soorten (streng beschermde soorten) (tabel 3 AMvB)

Voor soorten genoemd in bijlage IV van de Habitatrictlijn en voor de door het ministerie van LNV per algemene maatregel van bestuur nog aanvullend aangewezen soorten geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Een ontheffing kan alleen worden verleend wanneer:

- § er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- § er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu gunstige effecten (geldt alleen voor de soorten van Bijlage IV van de Habitatrictlijn);
- § er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort(en);
- § er aantoonbaar zorgvuldig wordt gehandeld.

Rol van de gemeente

Gemeenten hebben geen formeel uitvoerende taak ten aanzien van de Flora- en faunawet, dat wil zeggen dat zij als bevoegd gezag geen vergunning of ontheffing op grond van deze wet kunnen verlenen. Wel volgt een aantal verplichtingen uit de wet en rechtspraak die samenhangen met de verschillende rollen die de gemeente heeft.

- § Actieve zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet): de gemeente moet in al haar rollen voldoende zorg in acht nemen voor de in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. Ook mag het welzijn van dieren niet onnodig aangetast worden en mag men dieren niet onnodig laten lijden. Dit geldt voornamelijk wanneer de gemeente optreedt als beheerder van de openbare ruimte.
- § Rekening houden met de verbodsbepalingen (artikel 8 t/m 12 Flora- en faunawet): de gemeente moet in al haar rollen rekening houden met deze verbodsbepalingen en waar mogelijk voorkomen dat deze bepalingen overtreden worden. Indien dit onvermijdelijk is, kan zij op grond van bepaalde belangen via artikel 75 een ontheffing aanvragen.
- § In haar rol als planwetgever moet men rekening houden met de uitvoerbaarheid van het plan. Men dient zich ervan te vergewissen of tevens een eventuele ontheffing Flora- en faunawet nodig is en of op voorhand in redelijkheid kan worden ingezien dat deze vergunning verkregen kan worden. Indien dat niet het geval lijkt, moet zij overwegen om geen vergunning te verlenen.

De Flora- en faunawet en andere procedures

De toets van een ruimtelijk project aan de Flora- en faunawet is een zelfstandige procedure. De bestemming van een terrein, of de verlening van vergunningen (bijvoorbeeld een bouwvergunning) laat onverlet dat een dergelijk plan in overeenstemming moet zijn met de Flora- en faunawet om tot uitvoering gebracht te mogen worden. De provincie beoordeelt bij de toetsing van bestemmingsplannen of de gewenste bestemmingen gerealiseerd kunnen worden in overeenstemming met de Flora- en faunawet.

De natuurtoets voor het bestemmingsplan Cronenburgh geeft het bevoegd gezag de informatie over de gevolgen van het plan voor beschermde soorten planten en dieren die zij nodig heeft om diverse besluiten te kunnen nemen:

- § De toetsing van het bestemmingsplan door de provincie. Hiervoor moet aangetoond zijn dat de beoogde bestemming niet leidt tot strijdigheden met de bepalingen in de Flora- en faunawet (met andere woorden er mag geen onrealiseerbare bestemming aan het gebied gegeven worden).
- § De eventuele verlening van eventueel noodzakelijke ontheffingen ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Indien de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is, geeft de natuurtoets de benodigde onderbouwing ten aanzien van de criteria op grond waarvan ontheffing verleend kan worden.
- § De verlening van vergunningen door de provincie en de gemeente Loenen, in het geval dat bovengenoemde ontheffing niet nodig is.

2.3

ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

Sinds 1990 vormt de bescherming en ontwikkeling van de nationale Ecologische Hoofdstructuur (EHS) de ruimtelijke ruggengraat van het natuurbeleid. De globaal begrensde Ecologische Hoofdstructuur is in 1995 planologisch verankerd in het Structuurschema Groene Ruimte. In 2006 is het beleid overgenomen in de Nota Ruimte.¹ Met de inwerking-treding van de Nota Ruimte is het Structuurschema Groene Ruimte vervallen.

De overheid beschrijft haar aanpak om de achteruitgang in oppervlakte en kwaliteit van de Nederlandse natuur tegen te gaan. De overheid heeft hiervoor kerngebieden en ecologische verbindingszones aangewezen: de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Voor de verdere uitwerking van instrumenten en begrippen die in de Nota Ruimte genoemd worden, is in 2007 het beleidskader Spelregels EHS² opgesteld door het Rijk en provincies. Deze spelregels dienen doorvertaald te worden in de provinciale beleidskaders.

De EHS beoogt het realiseren van een samenhangend netwerk van kwalitatief hoogwaardige natuurgebieden en natuurrijke cultuurlandschappen. Voor de begrensde EHS (netto EHS) geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden en een 'nee, tenzij'-regime. Het ruimtelijke beleid is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden waarbij tevens rekening wordt gehouden met de medebelangen die in het gebied aanwezig zijn.

¹ Ministeries VROM, EZ, LNV en VenW, Nota Ruimte, Ruimte voor ontwikkeling, 2006 (verder: Nota Ruimte).

² Spelregels EHS, Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS, een gezamenlijke uitwerking van rijk en Provincies, te raadplegen op www.minInv.nl (verder: Spelregels EHS).

Nieuwe plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan als deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang.

Het beleidskader 'Spelregels EHS' zegt over de bovengenoemde wezenlijke kenmerken en waarden het volgende: "Om een zorgvuldige afweging te kunnen maken, zullen de te beschermen en te behouden wezenlijke kenmerken en waarden per gebied moeten worden gespecificeerd. De wezenlijke kenmerken en waarden zijn de actuele en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied. Het gaat daarbij om: de bij het gebied behorende natuurdoelen en -kwaliteit, geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, stilte, donkerte en openheid, de landschapsstructuur en de belevingswaarde". "Feitelijk gaat het om de actuele en potentiële waarden gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied zoals opgenomen in de voorlopige Landelijke Natuurdoelenkaart die is opgenomen in het tweede Meerjarenprogramma Vitaal Platteland, en de nadere uitwerkingen daarvan zoals provinciale natuurdoeltypenkaarten en concrete uitwerkingsplannen." (Spelregels EHS, paragraaf 2.5, p. 11).

In de Spelregels zijn twee uitzonderingen opgenomen waarbij een individuele ingreep of een combinatie van projecten, ondanks een significant negatief effect op de waarden en kenmerken van de EHS, toch aanvaardbaar kan zijn. Het betreft de 'herbegrenzing EHS om andere dan ecologische redenen' en 'EHS-saldobenadering', bij gevallen waarbij significante negatieve effecten plaatsvinden door de uitvoer van een combinatie van plannen, projecten en handelingen. In het beleidskader Spelregels EHS wordt dit nader toegelicht. Bij eventuele significante effecten is het compensatiebeginsel van toepassing.

2.4

NATUURBESCHERMINGSWET 1998

Een belangrijk deel van deze wetgeving geeft uitvoering aan Europese richtlijnen. Daarbij gaat het om de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992). Natura 2000-gebieden vallen onder het beschermingsregime dat is opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998.³

NATURA 2000

Onder Natura 2000 worden de gebieden verstaan die op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn worden aangewezen. De gebieden zijn van grote betekenis voor de bescherming van de Europese biodiversiteit en dienen gezamenlijk met alle andere aangewezen gebieden in Europa een ecologisch netwerk te vormen. In de loop van 2007-2008 worden alle Natura 2000-gebieden in Nederland (opnieuw) aangewezen en worden voor deze gebieden instandhoudingsdoelen geformuleerd.

BESCHERMINGSREGIME

Om de instandhoudingsdoelen te waarborgen geldt er een vergunningplicht voor alle plannen en projecten die mogelijk (significante) gevolgen kunnen hebben voor het beschermde natuurgebied.

³ Andere gebieden die een beschermde status op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 hebben gekregen zijn de beschermde natuurmonumenten, en de gebieden die de minister van LNV aanwijst ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen (met uitzondering van de Natura 2000-gebieden).

Een vergunning voor een project kan alleen worden verleend indien vooraf zeker is dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast en de instandhoudingsdoelen niet in gevaar worden gebracht. Hiervan mag alleen worden afgeweken wanneer alternatieve oplossingen voor het project ontbreken en wanneer sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang. Bovendien moet voorafgaande aan het toestaan van een afwijking zeker zijn dat alle schade gecompenseerd wordt (de zogenaamde ADC-toets: Alternatieven, Dwingende redenen van groot openbaar belang en Compenserende maatregelen).

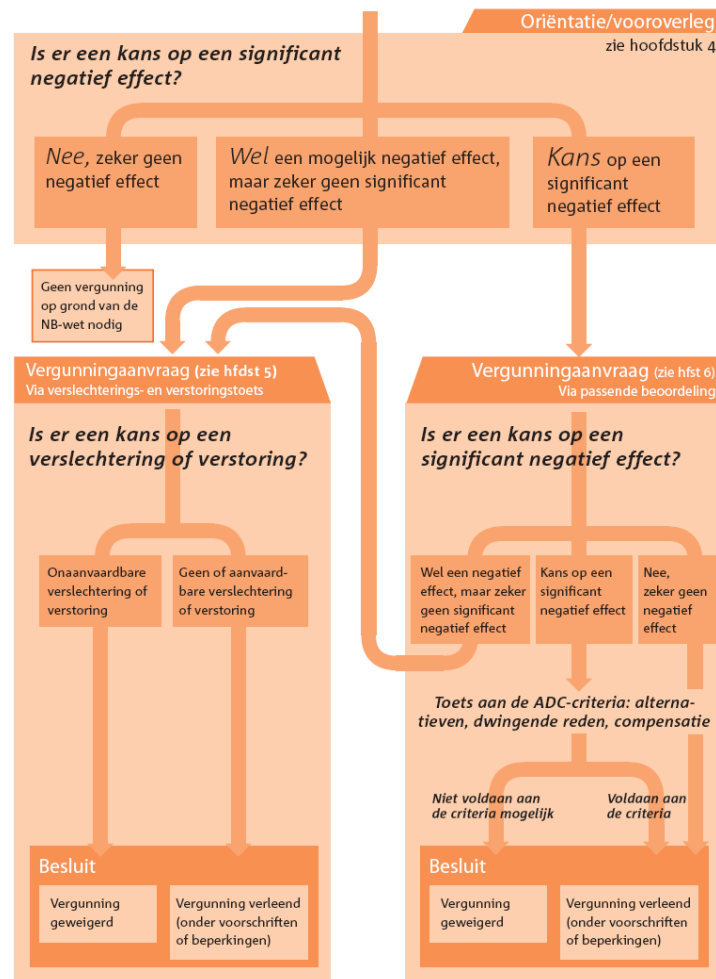
Afbeelding 2.1

Stroomschema Natuur-

beschermingswet

Bron: Handreiking Nb-wet, ministerie van LNV.

Project of handeling

HOOFDSTUK 3

Gevolgte werkwijze

Flora- en faunawet

Het onderzoek naar de gevolgen voor beschermde soorten richt zich op de beantwoording van de vraag of door de uitbreiding van de kern van Loenen aan de Vecht algemene verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden (dreigen te) worden en welke noodzakelijke maatregelen of procedurele stappen hieruit volgen. Voor deze rapportage hebben wij de volgende stappen uitgevoerd.

1. Inventarisatie

- § Samenvatten en interpreteren van de voor het terrein relevante passages in de wetgeving.
- § Verzamelen en beoordelen van bestaande flora- en faunagegevens.
- § Veldbezoek (eenmalig in 2003).
- § Beschrijven van het voorkomen van (leefgebieden van) beschermde soorten in en nabij het plangebied.

2. Beoordeling

- § Beoordelen van de mogelijke schadelijke gevolgen op de beschermde planten- en diersoorten in het gebied en op de omliggende gebiedsdelen.
- § Beoordelen van de effecten van het project op de leefgebieden van beschermde soorten.
- § Uitwerken van de consequenties van geconstateerde effecten in relatie tot de in de wet opgenomen eisen.

3. Advisering

- § Adviseren over mogelijkheden om de schadelijke gevolgen te verminderen en/of te compenseren.

Gebiedenbescherming

Voor de toetsing aan de kaders van gebiedenbescherming (Natuurbeschermingswet 1998 en beleidskader Ecologische Hoofdstructuur) moet beoordeeld worden of de plannen de wezenlijke waarden en kenmerken van de Ecologische Hoofdstructuur aantasten en of er sprake is van een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen op grond waarvan de aanwezige Natura 2000-gebied(en) zijn aangewezen. Om tot deze beoordeling te komen zijn de volgende stappen uitgevoerd:

1. Inventarisatie

- § Aanwezigheid van beschermde gebieden inventariseren. Samenvatten en interpreteren van de voor het terrein relevante passages in de wetgeving.
- § Beschrijven van het voorkomen van beschermde gebieden in en nabij het plangebied.

2. Beoordeling

- § Beoordelen van de effecten op de beschermde gebieden.
- § Uitwerken van de consequenties van geconstateerde effecten in relatie tot de in de wet opgenomen eisen.

3. Advisering

- § Adviseren over mogelijk te nemen vervolgstappen.

HOOFDSTUK

4

Inventarisatie Flora- en faunawet

4.1

ALGEMENE BESCHRIJVING VAN HET PLANGEBIED

Het plangebied ligt tussen de huidige kern van Loenen aan de Vecht (aan de oostkant) en het Amsterdam-Rijnkanaal in de polder Sticht. Vanwege de hogere ligging van het Amsterdam-Rijnkanaal in het landschap zijn de schepen aan de horizon waar te nemen. Het open gebied bestaat overwegend uit graslanden, gescheiden door sloten. Op een enkele bomenrij na (en houtige beplanting aan de randen van het gebied) is het gebied boomloos.

4.2

AANWEZIGE HABITATS

Tijdens een veldbezoek op 1 mei 2003 is het gebied beoordeeld op de potenties van habitattypen voor het voorkomen van beschermde planten en diersoorten. Ook is bij het veldbezoek gezocht naar de aanwezigheid van beschermde plantensoorten. Daarbij werd de huidige begrenzing van het plangebied nauwkeurig bekeken en zijn alle daarbinnen gelegen habitats bezocht. Hierbij is de potentie vastgesteld van habitats als graslanden, sloten, bomenrijen en ruigten. Deze potentie is in verband gebracht met gegevens over het voorkomen van beschermde soorten planten en dieren in het plangebied (zie paragraaf 4.3).

In het plangebied is een beperkt aantal habitats aanwezig die van belang kunnen zijn voor beschermde planten en dieren.

SLOTEN

De sloten in het plangebied hebben een op het oog redelijke goede waterkwaliteit (helder water) mede als gevolg van het optreden van kwel. In enkele sloten groeit holpijp (soms dominant aanwezig) en er is een exemplaar waterviolier en een pluk drijvend fonteinkruid aangetroffen. Deze planten worden gezien als 'kwelindicatoren'. De spaarzaam aanwezige ondergedoken waterplanten bestaan veelal uit smalle waterpest, tenger- en haarfontein-kruid en gewoon sterrekroos. Aangetroffen drijfbladplanten en in wisselende bedekking zijn watergentiaan, kikkerbeet en veenwortel. In de ondiepe sloten worden verder onder meer de volgende waterplanten aangetroffen, zij het met een lage abundantie: grote egelskop, zwanenbloem, gewone waterbies en riet. Zwanenbloem is een beschermde soort (tabel 1 Flora- en faunawet) en wordt verspreid over het plangebied aangetroffen.

De oeverbegroeiing van de sloten bestaat uit algemene soorten van voedselrijkere standplaatsen, zoals penningkruid, blaartrekkende - en kruipende boterbloem, geknikte vossenstaart, moerasvergeet-mij-nietje, liesgras, pinksterbloem, hondsdrif, grote- en slanke waterweegbree en veenwortel.

Voor verschillende al dan niet beschermde diersoorten zijn de oevers van belang als leefgebied (kleine zoogdieren, amfibieën, libellen, dagvlinders).

De sloten worden zichtbaar regelmatig geschoond. De sloten kunnen van belang zijn voor amfibieën en vissen. Daarnaast bieden ze broedbiotoop aan watervogels (wilde eend, meerkoet, knobbelzwaan) en kunnen een specifieke flora bevatten.

GRASLANDEN

De graslanden in het gebied hebben een voedselrijk karakter en bestaan overwegend uit engels raagrass en veldbeemdgras. Verder wordt kruipende boterbloem, speenkruid, vogelmuur, grote brandnetel, akkerdistel en grote weegbree veelvuldig aangetroffen. De graslanden vormen biotoop voor hazen, muizen en mollen.

Graslanden kunnen van betekenis zijn voor bijzondere planten. Gezien het intensieve en voedselrijke karakter zijn bijzondere en zeldzame soorten echter niet te verwachten.

BOMENRIJEN

Er zijn enkele rijen met bomen aan de rand van het plangebied aanwezig, deze bestaan uit zwarte els en knotwilg. Oudere bomen waarin holtes aanwezig zijn kunnen van betekenis zijn voor vleermuizen. Verder kunnen ze van betekenis zijn voor broedvogels.

De ondergroei van de bomenrijen bestaat veelal uit een wat ruigere begroeiing met ridderzuring, kweek, grote brandnetel, fluitenkruid en speenkruid.

Een aantal oude knotwilgen bevindt zich rond het volkstuintencomplex en aan de westrand van het dorp.

4.3

BESTAANDE GEGEVENS

Ten behoeve van de natuurtoets zijn gegevens aangevraagd bij het Natuurloket. Deze gegevens zijn gepresenteerd per vierkante kilometer (kilometerhok). Niet alle soortgroepen zijn in het hele plangebied volledig onderzocht (tabel 4.1). Van een aantal diergroepen komen op grond van de gegevens van het Natuurloket niet of nauwelijks beschermde of bedreigde soorten voor (paragraaf 4.5). Deze gegevens zijn niet opgevraagd. Wel zijn gegevens gebruikt van vaatplanten, zoogdieren, amfibieën en reptielen.

Tabel 4.1

Volledigheid gegevens
Natuurloket

Soortgroepen	Coördinaten	
	129-468	129-469
Amfibieën	0	1
Broedvogels	3	0
Libellen	0	0
Reptielen	0	0
Sprinkhanen	2	4
Vaatplanten	4	4
Vlinders	2	2
Vissen	0	0
Wintervogels	0	0
Zoogdieren	2	2

0 = niet onderzocht; 1 = slecht; 2 = matig; 3 = redelijk; 4 = goed.

4.4

BESCHERMDE SOORTEN IN HET PLANGEBIED

4.4.1

VAATPLANTEN

Alle aanwezige elementen in het gebied zijn tijdens het veldbezoek bezocht en afgezocht op het voorkomen van beschermde planten. Daarnaast zijn er gegevens over vaatplanten gebruikt van FLORON (Vreeken, 2003). Deze gegevens hebben betrekking op hele kilometerhokken. Er zijn bij FLORON geen gedetailleerde vindplaatscoördinaten van soorten binnen het gebied beschikbaar.

Alle waarnemingen zijn afkomstig uit de landelijke floradatabank FlorBase. Dit is een bestand met plantensoortwaarnemingen op 1x1 kilometerhokniveau. Het bestand bestaat uit gegevens van provincies, particulieren, terreinbeherende organisaties en instituten. Alle waarnemingen zijn van ná 1975. De beheerders van de databank dragen er zorg voor dat de waarnemingen van landelijk of regionaal vrij zeldzame soorten gecontroleerd worden op juistheid of waarschijnlijkheid van voorkomen. De controle betreft ruim 700, merendeels zeldzamere, soorten van de bijna 1.500 die op de Standaardlijst van de Nederlandse Flora zijn vermeld (Van der Meijden et al., 1991; 1996).

Het gebied is goed en actueel onderzocht. In beide kilometerhokken zijn meer dan 200 soorten bekend. In het zuidelijkste kilometerhok zijn de meeste soorten aangetroffen (262 soorten), zeer waarschijnlijk als gevolg van de grotere variatie in biotopen binnen het kilometerhok. Het plangebied ligt voor het merendeel in het noordelijkste kilometerhok. De aantallen soorten zijn gangbaar voor het betreffende gebied.

Tabel 4.2 geeft een overzicht van de aangetroffen die onder de bescherming van de Flora- en faunawet vallen of op de Rode Lijst 2000 of 2004 staan. Het grootste aantal van deze soorten is aangetroffen in het zuidelijke kilometerhok (129 - 468).

Tabel 4.2

Overzicht aangetroffen Rode Lijstsoorten en beschermde soorten (FFW)

Soort	Kilometerhok	FFW	Rode Lijst
Zwanenbloem	129 – 469 & 129 – 468	Tabel 1	-
Gewone dotterbloem	129 – 469 & 129 – 468	Tabel 1	-
Daslook	129 – 468	Tabel 2	-
Steenbreekvaren	129 – 468	Tabel 2	-
Breed klokje	129 – 468	Tabel 1	-
Grote kaardenbol	129 – 468	Tabel 1	-
Kleine maagdenpalm	129 - 468	Tabel 1	-
Plat fonteinkruid	129 – 469 & 129 – 468	-	Kwetsbaar
Kamgras	129 – 469 & 129 – 468	-	Gevoelig
Brede waterpest	129 – 469 & 129 – 468	-	Gevoelig
Bosaardbei	129 – 469 & 129 – 468	-	Gevoelig
Veldgerst	129 – 469 & 129 – 468	-	Gevoelig
Krabbenscheer	129 – 469 & 129 – 468	-	Gevoelig

Veel van de aangetroffen aandachtsoorten zijn kenmerkend voor bossen. Deze soorten zijn zeer waarschijnlijk op de meer zuidelijk gelegen landgoederen aangetroffen. In het onderzoeksgebied zelf zijn alleen graslandplanten en water- en oeverplanten te verwachten.

De zwanenbloem is tijdens het veldwerk (1 mei 2003) aangetroffen op enkele plekken langs slootkanten binnen het plangebied. De zwanenbloem is een algemene, weinig kritische soort.

De zwanenbloem valt onder de bescherming van de Flora- en faunawet (tabel 1). De andere binnen het plangebied aangetroffen beschermde soorten (daslook, steenbreekvaren, breed klokje, grote kaardenbol en kleine maagdenpalm) zijn ten tijde van het veldwerk niet aangetroffen. De enige soort die op basis van het aanwezige biotoop verwacht kan worden is de gewone dotterbloem. Deze soort is voor het laatst gerapporteerd in kilometerhok 129-468 in het jaar 1996. Deze waarneming kan echter afkomstig zijn van zowel een locatie langs de Vecht als een locatie in de Polder Sticht. In 1980 is in kilometerhok 128-469 de gewone dotterbloem voor het laatst waargenomen. Op basis van deze gegevens en het veldbezoek mag worden verondersteld dat de gewone dotterbloem waarschijnlijk niet binnen de begrenzing van het plangebied voorkomt. De overige beschermde soorten komen waarschijnlijk op de zuidelijk gelegen landgoederen voor.

Tabel 4.3

Beschermde planten in het gebied.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Flora- en faunawet	Rode Lijst
Zwanenbloem	<i>Butomus umbellatus</i>	Tabel 1	-

4.4.2

ZOOGDIEREN

De gegevens over zoogdieren zijn geleverd door de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming (VZZ). Het betreft waarnemingen van 14 zoogdiersoorten in de omgeving van het plangebied. De Zoogdierendatabank bevat gegevens die indertijd verzameld zijn voor de Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen et al., 1992) en de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens et al., 1997), aangevuld met waarnemingen die nadien door de VZZ en enkele andere organisaties verzameld zijn.

In het gebied heeft geen recente vlakdekkende inventarisatie plaatsgevonden. De meeste waarnemingen betreffen toevallige waarnemingen.

Tabel 4.4

Beschermde zoogdieren in het plangebied

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Flora- en faunawet
Grondgebonden zoogdieren		
Bosspitsmuis spec.	<i>Sorex araneus/coronatus</i>	Tabel 1
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Tabel 1
Mol	<i>Talpa europaea</i>	Tabel 1
Vleermuizen		
Franjestaart	<i>Myotis nattereri</i>	Tabel 3 (bijlage IV HR)
Grootoorvleermuis spec.	<i>Plecotus auritus/austriacus</i>	Tabel 3
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	Tabel 3
Dwergvleermuis spec.	<i>Pipistrellus pipistrellus/pygmaeus</i>	Tabel 3
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	Tabel 3 (bijlage IV HR)
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Tabel 3
Watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>	Tabel 3 (bijlage IV HR)

Gebaseerd op gegevens van de Zoogdierdatabank van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming en op veldwaarnemingen.

Tijdens het veldbezoek (1 mei 2003) zijn sporen van de mol en muizen aangetroffen en zijn (vermoedelijk) bosspitsmuizen gehoord. De vermelde (grondgebonden) zoogdieren zullen in het gebied mogelijk holen, nesten of andere vaste verblijfplaatsen hebben. Bruine rat, huismuis en muskrat zijn eveneens te verwachten in de omgeving van het werkgebied. Deze soorten zijn echter niet beschermd in het kader van de Flora- en faunawet.

Uit de databank van VZZ blijkt dat er in de omgeving van het plangebied veel verschillende vleermuissoorten voorkomen. Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen worden niet in het plangebied verwacht. Zij zullen het plangebied mogelijk wel gebruiken als onderdeel van hun jachtgebied. Het Amsterdam-Rijnkanaal, de dorpsrand en de schaars aanwezige beplantingen zijn potentiële jachtgebieden voor vleermuizen. De schaars aanwezige beplantingen in het gebied zijn vluchtig onderzocht op de aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen. Hierdoor kan een vrij goede schatting van mogelijk geschikte biotopen gemaakt worden. De meeste aanwezige bomen zijn te jong om holtes te hebben ontwikkeld, dit geldt echter niet voor een aantal knotwilgen aan de westrand van de huidige kern van Loenen. Het gaat om een aantal oudere knotwilgen rond het volkstuintencomplex en een aantal exemplaren in privétuinen. Deze bomen blijven, gezien het buiten de begrenzing vallen van het volkstuintencomplex, gespaard bij de realisatie van het bestemmingsplan Cronenburgh.

Buiten de knotwilgen zijn slechts bij enkele bomen beginnende holtes bij takwonden geconstateerd. Dergelijke kleinere holtes hebben geen betekenis voor grotere groepen vleermuizen zoals groepen vrouwtjes met hun jongen in de kraamtijd (mei-juli). Wel kunnen solitair verblijvende mannetjes deze in de zomer gebruiken. Ook in de paartijd (augustus - september) kunnen territoriale mannetjes dergelijke kleinere holtes gebruiken.

Hoewel nooit helemaal is uit te sluiten dat vleermuizen (in dit geval de solitaire mannetjes) beperkt gebruik maken van holtes of spleten in de te kappen bomen, kan gesteld worden dat de aanwezige bomen, met uitzondering van de genoemde knotwilgen, voor de in het gebied voorkomende vleermuizen geen betekenis hebben. Echter is de landgoederenzone langs de Vecht wel zeer geschikt voor vleermuizen.

4.4.3 VOGELS

Er zijn weinig gegevens over (broed)vogels binnen het plangebied. Tabel 4.5 geeft een overzicht van de tijdens het veldwerk aangetroffen (broed)vogels binnen het plangebied en de directe omgeving van het plangebied. Of deze soorten ook daadwerkelijk broeden binnen het plangebied is moeilijk te zeggen. De knobbelzwaan en meerkoet zijn broedend in het plangebied aangetroffen.

Tabel 4.5
(Broed)vogels aangetroffen binnen de grenzen en in directe omgeving van het plangebied

Nederlandse naam	Flora- en Faunawet	Rode Lijst
Aalscholver	Beschermd	
Blauwe reiger	Beschermd	
Buizerd	Beschermd	
<i>Grutto</i>	<i>Beschermd</i>	<i>Bedreigd</i>
Houtduif	Beschermd	
Huismus	Beschermd	
Kauw	Beschermd	
Knobbelzwaan	Beschermd	
Koolmees	Beschermd	
Meerkoet	Beschermd	
Merel	Beschermd	
Nijlgans	Beschermd	
Ringmus	Beschermd	
Spreeuw	Beschermd	
Tjiftjaf	Beschermd	
Wilde eend	Beschermd	
Winterkoning	Beschermd	
<i>Watersnip</i>	<i>Beschermd</i>	<i>Bedreigd</i>

Alle in het wild voorkomende vogels zijn beschermd door de Flora- en faunawet. Voor vogels geldt dat ontheffingen niet mogelijk zijn. Overtreding van algemene verbodsbepalingen ten aanzien van vogels moeten daarom altijd voorkomen worden, bijvoorbeeld door rekening te houden met het broedseizoen bij de uitvoering van werkzaamheden. Daarnaast zijn de vaste verblijfplaatsen van bepaalde vogelsoorten als roofvogels, spechten en uilen jaarrond beschermd.

4.4.4 AMFIBIEËN EN REPTIELEN

Het plangebied is zeer matig onderzocht op het voorkomen van amfibieën en reptielen (Prudon, 2003).

Tabel 4.6

Beschermd amfibieën in de directe omgeving van het plangebied

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Flora- en faunawet	Rode Lijst
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Tabel 1	-
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Tabel 1	-
Grote groene kikker	<i>Rana ridibunda</i>	Tabel 1	-
Middelste groene kikker	<i>Rana klepton esculenta</i>	Tabel 1	-
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>	Tabel 1	-
<i>Rugstreepad</i>	<i>Bufo calamita</i>	Tabel 3 (Bijlage IV HR)	-

Er zijn van het plangebied slechts twee recente gegevens (periode 1985–heden) over het voorkomen van de rugstreepad bekend. De soort is in het jaar 2000 aangetroffen in de omgeving van Koppellust (coördinaten: 129,6 - 469,6).

De rugstreepad is herkenbaar aan zijn gele rugstreep. Het typische geluid van de rugstreepad is op warme lente- en zomeravonden te horen in met name het rivierengebied, in laagveengebieden, bij vennen en in de duinen. De rugstreepad staat bekend als superpionier en duikt regelmatig op bij bouwterreinen en pas opgespoten gronden.

De soort is strikt beschermd onder de Flora- en faunawet (tabel 3) en staat vermeld als streng beschermd in de Europese Habitatrichtlijn (Bijlage IV).

Vanwege het strenge beschermingsregime van deze soort, heeft onderzoek plaatsgevonden naar het huidige voorkomen en de populatieomvang van deze soort binnen het plangebied (BFO, 2003). Het voorkomen van de rugstreepad was immers gebaseerd op drie jaar oude waarnemingen uit het jaar 2000.

Tijdens dit onderzoek is het voorkomen van vijf soorten amfibieën vastgesteld. Het gaat om rugstreepad, gewone pa, bruine kikker, groene kikker (spec.) en kleine watersalamander. Groene kikker en kleine watersalamander werden op nagenoeg alle monsterlocaties waargenomen. Op het volkstuinencomplex werden gewone pad, kleine watersalamander en rugstreepad (adult) aangetroffen. Dit beeld komt overeen met de waarnemingen die vanuit Natuurloket bekend waren.

Bij de Stichting RAVON zijn verspreidingsgegevens van ringslang bekend. De ringslang is strikt beschermd onder de Flora- en faunawet (tabel 3). Het betreft waarnemingen ten oosten en zuidoosten van Loenen, dat is de directe omgeving van de Loosdrechtse plassen en niet binnen het plangebied Cronenburgh.

Gezien het biotoop van de ringslang (voldoende dekking in de vorm van onder meer rietruigten) is het voorkomen van deze soort binnen het plangebied onwaarschijnlijk.

4.4.5

VISSEN

Bij de Stichting RAVON zijn geen gegevens van vissen bekend (Prudon, 2003). Vissen kunnen wel aanwezig zijn in het Hollandsche Wetering en mogelijk in de sloten. Daarom is in juli 2003 gericht veldonderzoek gedaan naar het voorkomen van vissen.

Tijdens de visbemonstering werd het voorkomen van vier vissoorten vastgesteld. Hier gaat hier om zeelt, tiendoornige en driedoornige stekelbaars en kleine modderkruiper. Van deze soorten is de kleine modderkruiper in tabel 2 van de Flora- en faunawet ingedeeld. De genoemde soorten werden alleen in de Hollandse Wetering aangetroffen. Tiendoornige stekelbaars was de talrijkste soort bij de bemonstering en tevens de enige soort die in kleine sloten werd aangetroffen. Op drie van de vier locaties in de Hollandse Wetering werd de kleine modderkruiper aangetroffen. De soort ontbrak alleen op de meest noordelijke locatie.

4.4.6

VLINDERS EN LIBELLEN

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde libellen en vlinders aangetroffen. Gezien de aanwezige biotopen worden ook geen sterk bedreigde of beschermde soorten verwacht. Deze soorten zijn doorgaans gebonden aan zeer specifieke biotopen binnen natuurreservaten. Dergelijke biotopen komen hier niet voor. Het Natuurloket meldt voor het gebied ook geen beschermde soorten.

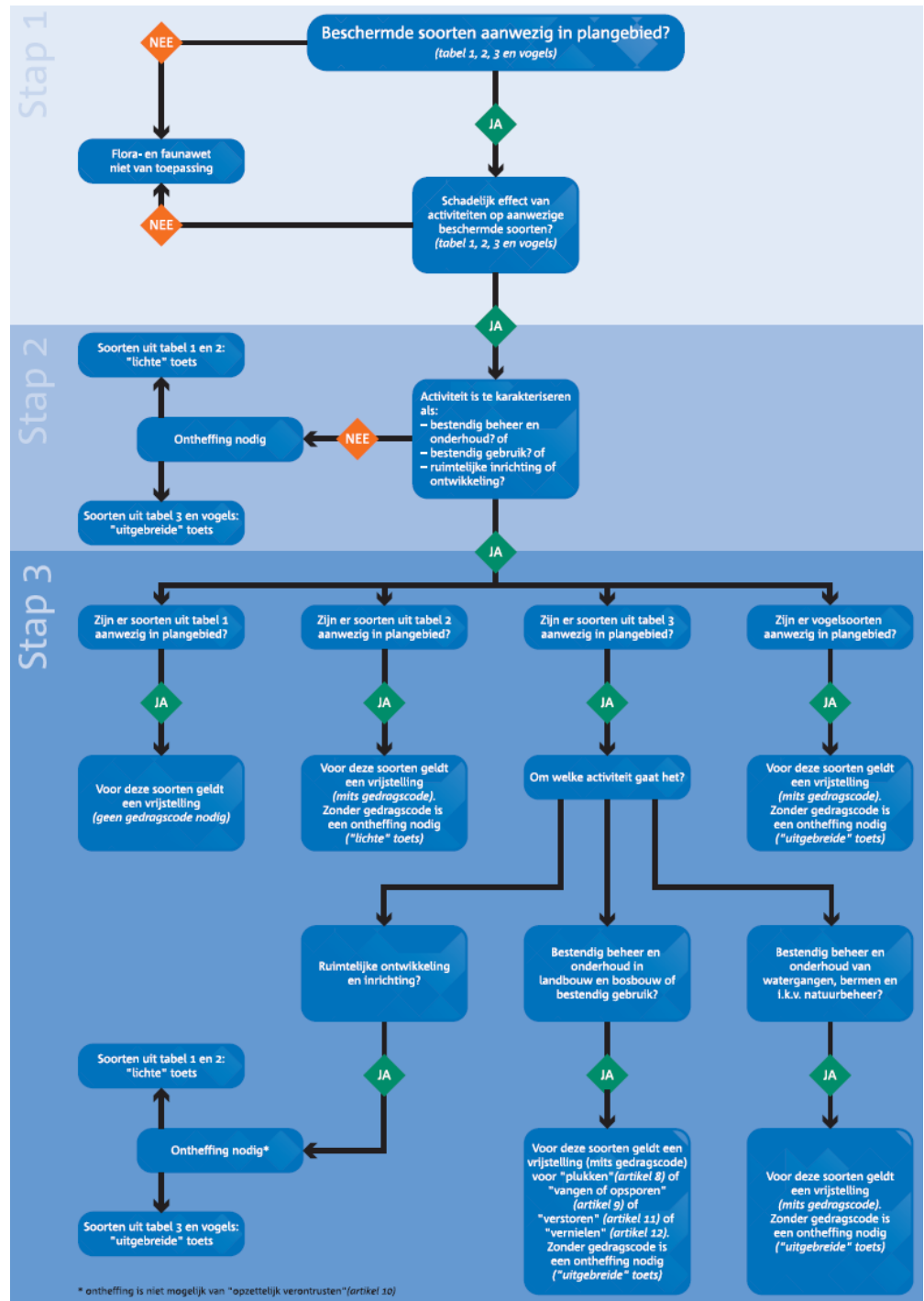
HOOFDSTUK

5 Toetsing aan de Flora- en faunawet

5.1

INLEIDING

In dit hoofdstuk toetsen wij het bestemmingsplan Cronenburgh aan de bepalingen in de Flora- en faunawet. Bij ruimtelijke plannen met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van algemene verbodsbepalingen. In de eerste plaats is onderzocht of ten aanzien van de in het gebied voorkomende beschermde soorten algemene verbodsbepalingen overtreden worden om het bestemmingsplan te kunnen realiseren. Hiertoe wordt een korte beschrijving van het doel, de uitvoering en de invloed van het bestemmingsplan gegeven (paragrafen 5.2 en 5.3). Wanneer het overtreden van verbodsbepalingen aan de orde dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen genomen kunnen worden om dit te voorkomen, of de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling of is het mogelijk van de minister van LNV ontheffing van de algemene verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

5.2

KORTE BESCHRIJVING VAN HET BESTEMMINGSPLAN

De gemeente Loenen bereidt een bestemmingsplan voor ten behoeve van de bouw van circa 220 woningen op een nieuwe woningbouwlocatie ten zuidwesten van de kern Loenen aan de Vecht, het plan Cronenburgh. Het grootste deel van het project, te weten Cronenburgh fase I, II en III (betreffende bouwrijp maken), is via vrijstellingsprocedures (art. 19 Wet op de Ruimtelijke Ordening) planologisch geregeld en voor het grootste deel uitgevoerd. Het overige deel, te weten de randweg en Cronenburgh fase III (afgezien van het bouwrijp maken) moet nog uitgevoerd worden. Daarop is de toetsing in deze rapportage gericht.

De beschrijving van het plangebied en bijbehorende natuurwaarden omvat nog wel de projecten Cronenburgh fase I, II en III.

Voor het plan Cronenburgh is door het bureau West 8 uit Rotterdam een stedenbouwkundig plan opgesteld. Het plan gaat uit van een grote afwisseling van kavel- en woningtypen, waarbij wordt aangesloten bij de voor Loenen aan de Vecht typerende verkavelingsstructuur. Het woningbouwplan wordt in drie fasen gerealiseerd, waarbij ten zuidwesten van deze uitbreiding een randweg is geprojecteerd. De fasering is gekoppeld aan de realisatie van de openbare ruimte. De eerste fase bestaat uit de bebouwing rondom de Cronenburgherlaan richting de Vecht. De tweede fase bestaat uit de bebouwing rondom het plantsoen met de speelplek en de overige bebouwing aan de kant van de Hollandsche Wetering. De derde fase bestaat uit het meest noordelijke gedeelte en zal pas worden gerealiseerd na fase I en II vanaf 2008.

De aanleg van de nieuwe Randweg heeft tot doel om het doorgaande verkeer om de kern Loenen te leiden. De bestaande Rijksstraatweg wordt daarmee ontlast. Deze weg krijgt daarmee een dorpskarakter met een dorps profiel. Impliciete doelstelling is een betere verbinding en aansluiting tot stand te brengen tussen de stedenbouwkundige structuren van Loenen aan de Vecht. De randweg wordt zo kort en strak mogelijk om het dorp gelegd, tussen het dorp en de sportvelden aansluitend op de bestaande weg.

5.3

INVLOEDEN VAN HET BESTEMMINGSPLAN

Bij de aanleg van Cronenburgh hebben de graafwerkzaamheden veruit de grootste invloed op de bestaande natuurwaarden in het gebied. Van een groot deel van het gebied dat uiteindelijk binnen het bestemmingsplan komt te liggen wordt de vegetatie verwijderd en het bovenste deel van de bodem vergraven. Tegelijkertijd zullen sloten en greppels binnen worden gedempt. De (overigens schaarse) opgaande beplanting in plangebied wordt geroid. Opgaande beplanting langs de randen wordt zoveel mogelijk in stand gehouden.

In het bestemmingsplan worden bestaande elementen in de omgeving zoveel mogelijk ontzien. De waardevolle landgoederenzone langs de Vecht wordt niet aangetast. De graafwerkzaamheden en het transport van grond in het gebied zullen gepaard gaan met verstoring van gebieden in de directe omgeving (met name weidegebieden, enkele stroken opgaande beplanting).

5.4

AANWEZIGE BESCHERMDE SOORTEN

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de door de Flora- en faunawet beschermde soorten die in het plangebied voorkomen. Tevens is aangegeven welke verbodsbepalingen mogelijk overtreden worden indien het bestemmingsplan wordt uitgevoerd.

Tabel 5.7

Beschermde soorten waarvoor de Flora- en faunawet (mogelijk) van toepassing is

Beschermde soorten	Verbodsbepaling
Vaatplanten Zwanenbloem	Vernietigen van standplaats, plukken, verzamelen e.d. (art. 8).
Broedvogels	Verontrusten van dieren (art. 10) Vernietigen van nesten en verstoring van verblijfplaatsen (art. 11)
Amfibieën Bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, groene kikker	Verontrusten van dieren (art. 10) Vernietigen van nesten en verstoring van verblijfplaatsen (art. 11)
Grondgebonden zoogdieren Bosspitsmuis, egel en mol	Verontrusten van dieren (art. 10) Vernietigen van nesten en verstoring van verblijfplaatsen (art. 11)
Vissen Kleine modderkruiper	Verontrusten van dieren (art. 10) Vernietigen en verstoring van verblijfplaatsen (art. 11)

5.5

VOORKOMEN EN BEPERKEN VAN SCHADE

Door bij het uitvoeren van de werkzaamheden (bouwrijp maken) rekening te houden met de aanwezige flora en fauna en door de leefgebieden van de betrokken soorten zoveel mogelijk te ontzien kan men schade voorkomen. In onderstaand ecologisch protocol is een aantal maatregelen en uitvoeringsvoorschriften opgenomen waarmee de negatieve gevolgen voor in het wild voorkomende beschermde planten- en diersoorten zoveel mogelijk voorkomen kunnen worden.

Algemene maatregelen

- § Het aantal werkpaden en de breedte van de paden wordt zo beperkt mogelijk gehouden, opdat zo min mogelijk hopen vernield worden en dieren zo min mogelijk geschaad worden.
- § Terreindelen die gehandhaafd blijven, worden zoveel mogelijk met rust gelaten.
- § Bij grondwerkzaamheden één kant op werken, om het voor dieren mogelijk te maken de werkzaamheden te ontvluchten.
- § Tijdens het werk toezien op eventuele tot nu toe niet bekende aanwezigheid van beschermde planten en dieren.
- § Lozingspunt van eventuele bronbemalingen zo ver mogelijk stroomafwaarts plaatsen, bij voorkeur rechtstreeks op de Hollandsche Wetering.
- § Geen materialen plaatsen en niet rijden met zware machines onder de kroonprojectie van te handhaven bomen en beplantingen.

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor aanwezige flora en fauna mag hebben. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Soortspecifieke maatregelen

Vleermuizen

De oudere knotwilgen rond het volkstuintencomplex vallen buiten de begrenzing van het bestemmingsplan. Wij gaan er in deze rapportage van uit dat deze bomen ongemoeid blijven in verband met de mogelijke aanwezigheid van verblijfplaatsen voor vleermuizen

Buiten de knotwilgen zijn slechts bij enkele oudere bomen beginnende holtes bij takwonden geconstateerd. Uitgangspunt is dat bomen eveneens gespaard worden. Indien dit niet mogelijk is, is nader onderzoek naar het gebruik van vleermuizen van deze bomen noodzakelijk. Te handhaven elementen dienen in het veld duidelijk gemarkeerd te worden.

Broedvogels

Schade aan broedvogels dient altijd voorkomen te worden. Door de werkzaamheden zorgvuldig te plannen zullen de gevolgen voor broedvogels en de gevolgen voor andere diersoorten tot een minimum beperkt blijven. Het werk zal starten na afloop van het broedseizoen, dat wil zeggen na 1 augustus (het broedseizoen loopt globaal van half maart tot half juli, watervogels kunnen langer broeden namelijk tot augustus).

Hiermee wordt voorkomen dat nesten van vogels worden verstoord of vernield. De genoemde broedperiode is een indicatie, sommige broedvogels hebben een afwijkende broedperiode. Er kan alleen onder voorwaarden - mits er geen broedvogels worden verstoord - in het broedseizoen worden doorgewerkt.

Vissen

Nadelige effecten op vissen kunnen deels worden vermeden door een goede planning en zorgvuldige uitvoering van het plan, bijvoorbeeld door altijd zorg te dragen voor een vluchtroute naar één van beide kanten van de beek. Dit wordt bereikt door één kant op werken en het water weg laten stromen in een aangrenzende sloot. Voor de kleine modderkruiper is dit echter geen geschikte maatregel, aangezien deze soort in de bodem van watergangen verblijft en dus niet mee zal zwemmen met de geïnitieerde waterstroom.

Zwanenbloem

Het markeren en zoveel mogelijk ontzien van zwanenbloem is een maatregel om zwanenbloem in het gebied zo min mogelijk aan te tasten. Eventueel kunnen de groeiplaatsen van de zwanenbloem 'getransplanteerd' worden naar andere groeiplaatsen in het omringende poldergebied. Echter is voor transport een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk (artikel 13).

Aanvullende maatregelen voor inrichting van het plangebied

- § Gezien het in geringe mate voorkomen van geleidende structuren en opgaande beplantingen is het plangebied vermoedelijk weinig aantrekkelijk als jachtgebied en vliegroutes voor vleermuizen. Bij de ontwikkeling van de plannen voor Cronenburgh kan rekening gehouden te worden met deze soorten, onder meer door een ruime opzet van het plan, aanleg van geleidende structuren (onder andere laanbeplanting) en behoud van oudere opgaande beplanting en knotwilgen. Hierdoor kan het foerageergebied voor vleermuizen worden gewaarborgd of zelfs verbeterd.
- § Binnen het bestemmingsplan Cronenburgh kunnen natte elementen met voldoende afmeting fungeren als leefgebied voor amfibieën. Ook het landbiotoop kan geschikt gemaakt worden voor amfibieën. Dat wil zeggen dat een afwisselende vegetatiestructuur met kort gras, lang gras, overblijvende ruigtes en struwelen aanwezig is.

5.6

MOGELIJKHEDEN VOOR VRIJSTELLINGEN EN ONTHEFFINGEN

Indien aan bovenstaand ecologisch protocol wordt vastgehouden, kan een deel van de schadelijke effecten voorkomen worden en kan worden voldaan aan de zorgplicht. Echter niet alle schadelijke effecten zijn te voorkomen. Echter niet alle schade is te vermijden, waardoor voor een aantal soorten verbodsbepalingen worden overtreden.

De Flora- en faunawet biedt mogelijkheden om uitzonderingen te maken op de verbodsbepalingen, in de vorm van vrijstellingen en ontheffingen. Dit is in onderstaande tabel weergegeven.

Beschermingsniveau Flora- en faunawet	Beïnvloede soorten
1. Soorten met algemene vrijstelling	Zwanenbloem, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, groene kikker, bosspitsmuis, egel en mol
2. Overige soorten met voorwaardelijke vrijstelling Vrijstelling mits gedragscode wordt toegepast. Indien geen gedragscode: ontheffing noodzakelijk. Ontheffing mits gunstige staat van instandhouding van de soort.	Broedvogels (indien buiten broedseizoen wordt gewerkt), kleine modderkruiper.
3. Streng beschermde soorten Ontheffing mits gunstige staat instandhouding soort, geen andere bevredigende oplossing en dwingende redenen van groot openbaar belang.	-

Voor alle aanwezige soorten, behalve voor kleine modderkruiper, geldt een vrijstelling indien wordt gewerkt volgens het ecologisch werkprotocol zoals weergegeven in paragraaf 5.5. Voor kleine modderkruiper zijn effecten niet op voorhand uit te sluiten. Er is een ontheffing verleend voor de kleine modderkruiper, op voorwaarde dat er wordt gewerkt volgens de in dit rapport genoemde maatregelen.

HOOFDSTUK

6 Inventarisatie gebiedenbescherming

In dit hoofdstuk is een inventarisatie gemaakt van de aanwezige gebieden die zijn begrensd als Ecologische Hoofdstructuur of onder de bescherming vallen van de Natuurbeschermingswet 1998.

6.1

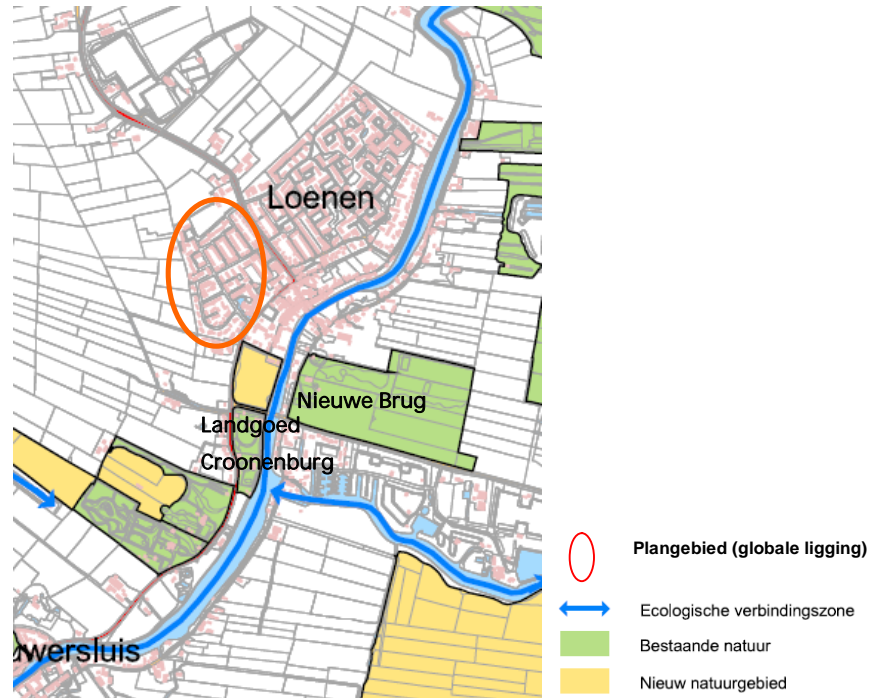
AANWEZIGHEID ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

In het plangebied is geen Ecologische Hoofdstructuur begrensd. Net buiten het plangebied zijn wel verschillende gebieden als EHS begrensd. Het gaat hier onder andere om het bestaande natuurgebied Nieuwe Brug, ten oosten van de Vecht. Dit gebied is begrensd ter versterking van de ecologische verbindingszone tussen De Venen en het Vechtplassen-gebied. In het gebied zijn verschillende bos- en moerastypen aanwezig van matige tot goede kwaliteit. Het gebied sluit goed aan op het begrensde landgoed Croonenburg. Voor het natuurgebied Nieuwe Brug streeft men naar het natuurdoeltype multifunctioneel bos. Landgoed Croonenburg, net ten zuiden van Loenen oost van de N402, is een archeologisch monument, graafwerkzaamheden zijn hierdoor niet toegestaan op deze locatie. Het gebied vormt een belangrijke schakel in de ecologische verbindingszone van Demmerik naar de Loosdrechtse Plassen. Het deel noordelijk van het landgoed is begrensd als nieuwe natuur (ongeveer vier hectare). Natuurdoel voor deze nieuwe natuur is droog stroomdalgrasland, moerassen. Natuurdoel voor het deel bestaande natuur is bos en (half) natuurlijk grasland. De Vecht en de Drecht zijn begrensd als Ecologische Verbindingszone.

Afbeelding 6.2

Begrenzing Ecologische
Hoofdstructuur rondom
plangebied

Bron: Natuurgebiedsplan
Vecht- en Plassengebied,
Provincie Utrecht

6.2

AANWEZIGHEID NATURA-2000 GEBIEDEN EN BESCHERMDE NATUURMONUMENTEN

Aan de westzijde van de Vecht liggen Natura 2000-gebieden die onderdeel uitmaken van de Oostelijke Vechtplassen. Deze gebieden liggen op een afstand van ongeveer 600 m van het plangebied.

Binnen het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen ligt het voormalige beschermde natuurmonument Terra Nova. Verder ligt in de buurt van het plangebied nog gebieden die deel uitmaken van het beschermde natuurmonument Oeverlanden Gein. Het gaat hierbij om kleine delen van oevers van het Gein. De dichtstbijzijnde gebieden liggen ten noordwesten van het plangebied op een afstand van ongeveer 1,5 km.

HOOFDSTUK 7 Toetsing Ecologische Hoofdstructuur

7.1

INVLOEDEN VAN HET BESTEMMINGSPLAN

In het plangebied is geen EHS aanwezig. De waardevolle landgoederenzone langs de Vecht wordt niet aangetast. De invloeden bestaan dus uit externe effecten zoals geluid- en lichtverstooring. De graafwerkzaamheden en het transport van grond in het gebied zullen gepaard gaan met verstooring van gebieden in de directe omgeving door extra verkeerbewegingen.

De aanleg van de nieuwe Randweg heeft tot doel om het doorgaande verkeer om de kern Loenen aan de Vecht te leiden. De bestaande Rijksweg wordt daarmee ontlast. Deze weg krijgt daarmee een dorpskarakter met een dorps profiel. De randweg wordt zo kort en strak mogelijk om het dorp gelegd, tussen het dorp en de sportvelden aansluitend op de bestaande weg.

7.2

TOETSING ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

Bij toetsing van een ruimtelijke ontwikkeling aan het beleidskader van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) wordt gekeken of er sprake is van aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken op grond waarvan de EHS is aangewezen.

Er is geen sprake ruimtelijke aantasting van Ecologische Hoofdstructuur. De EHS ligt buiten het plangebied. Niet alleen ruimtebeslag maar ook externe werking (zoals geluidverstooring) kan negatieve effecten hebben op de Ecologische Hoofdstructuur. Bij uitvoering van het bestemmingplan wordt geen extra verstooring verwacht die van invloed zal zijn op de aanwezige EHS. In de huidige situatie is al enige mate sprake van verstooring door de aanwezigheid van de N402 en de bebouwde kom van Loenen aan de Vecht. De aansluiting van de nieuwe omleiding en de werkzaamheden die gepaard gaan met het bouwrijp maken van het terrein, zullen tijdens deze periode mogelijk een extra verstooring veroorzaken door aan- en afvoer van grond door vrachtwagens en mogelijk door lichtverstooring. Wanneer buiten het broedseizoen van vogels gewerkt wordt, zal het verstorende effect minimaal zijn. In de nieuwe situatie zal de N402 minder verkeersbewegingen kennen omdat doel is het verkeer om te leiden over de nieuwe randweg, ten westen van Loenen.

De extra verstooring tijdens de aanlegfase zal voor andere soortgroepen minimaal zijn aangezien het gaat om een kleine toename van verstorende activiteiten ten opzichte van de huidige situatie.

Van aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken zal geen sprake zijn, op voorwaarde dat buiten het broedseizoen wordt gewerkt.

7.3

TOETSING NATUURBESCHERMINGSWET 1998

Bij realisatie van het bestemmingsplan is geen sprake van direct ruimtebeslag op het Natura 2000-gebied. Er zou enkel sprake kunnen zijn van een externe invloed als gevolg van realisatie van het plan. De storingsfactoren die hier mogelijk van invloed zijn, zijn verstoring door geluid, licht en trillingen. Daarnaast is het mogelijk dat door bemaling verdroging optreedt en door een toename van verkeersbewegingen vermesting en verzuring optreedt. In onderstaande effectenindicator is weergegeven welke ingrepen effecten op aangewezen soorten en habitattypen kunnen veroorzaken.

Afbeelding 7.3
Effectenindicator voor het
Natura 2000-gebied Oostelijke
Vechtplassen

Storingsfactor	verzuring	vermesting	verdroging	verstoring door geluid	verstoring door licht	verstoring door trillingen
Kranswierwateren	■	■	■	☒	☒	☒
Meren met krabbenscheer	■	■	■	☒	☒	☒
Vochtige heiden	■	■	■	☒	☒	☒
Blauwgraslanden	■	■	■	☒	☒	☒
Overgangs- en trilvenen	■	■	■	☒	☒	☒
*Galigaanmoerassen	■	■	■	☒	☒	☒
*Hoogveenbossen	■	■	■	☒	☒	☒
*Noordse woelmuis	■	■	■
Bittervoorn	■	■	■
Gestreepte waterroofkever	■	■	■
Gevlekte witsnuitlibel	■	■	■
Groenknolorchis	■	■	■	☒	☒	☒
Kleine modderkruiper	■	■	■
Meervleermuis	■	■	■	■	■	■
Platte schijfhoren	■	■	■	■	■	...
Rivierdonderpad	■	■	■
Aalscholver	■	■	■	■	■	■
Grauwe Gans	■	■	■	■	■	■
Grote karekiet (broedvogel)	■	■	■	■	■	■
IJsvogel (broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Kolgans	■	■	■	■	■	■
Krakeend	■	■	■	■	■	■
Nonnetje	■	■	■	■	■	■
Porseleinhoen (broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Purperreiger (broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Rietzanger (broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Roerdomp (broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Slobeend	■	■	■	■	■	■

Smient	■	■	■	■	■	■
Snor (broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Tafeleend	■	■	■	■	■	■
Woudaapje (broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Zwarte Stern (broedvogel)	■	■	■	■	■	■
■	zeer gevoelig					
■	gevoelig					
■	niet gevoelig					
☒	n.v.t.					
---	onbekend					

7.3.1

TOELICHTING OP DE STORINGSFACTOREN

Voor het bestemmingplan is mogelijk sprake van de volgende versturende factoren:

§ Vermesting en verzuring.

Door een uitbreiding van het aantal woningen zal het aantal verkeersbewegingen toenemen. Hierdoor bestaat de kans dat er sprake is van vermestende en verzurende effecten op het Natura 2000-gebied. Voor de toename van NO₂ (alleen voor NO₂ wordt in Nederland mogelijke een toename verwacht) zijn berekeningen gemaakt, voor 2009 (jaar van bestemmingsplanprocedure), 2010 (jaar waarin grenswaarde NO₂ wordt vastgesteld) en 2019 (toekomstige situatie over 10 jaar). De bestaande plus autonome situatie (normale verkeersgroei zonder randweg) zijn berekend tegenover de realisatie van de randweg. Uit het onderzoek komen de volgende zaken naar voren (Witteveen+Bos, 2009):

- § Wanneer de situatie van 2010 wordt vergeleken met de situatie van 2019 wordt minder NO₂ (en fijnstof) uitgestoten.
- § Verhoogde concentraties NO₂ (en fijnstof) worden verwacht binnen een afstand van 100 m van de wegen.
- § De aanleg van de randweg zorgt voor een verhoogde concentratie NO₂ (en fijnstof) ten westen van Loenen, die samenhangt met een afname in de huidige kern van Loenen aan de Vecht.

Naar aanleiding van bovenstaande bevinden kan geconcludeerd worden dat de aanleg van een randweg geen direct effect heeft op habitattypen van de Oostelijke Vechtplassen.

§ Verdroging.

Uit de onderzoeken voor het onderdeel water wordt de volgende aanbeveling gegeven: gelet op het feit dat er binnen het bestemmingsplan een ondergrondse parkeergarage wordt aangelegd, wordt geadviseerd om ondergrondse voorzieningen waterdicht aan te leggen. Om effecten van verdroging op Natura 2000 uit te kunnen sluiten, moet deze maatregel opgevolgd worden.

§ Verstoring door geluid.

Gezien de afstand van het plangebied tot het Natura 2000-gebied zullen de effecten van geluid minimaal zijn. Indien buiten het broedseizoen wordt gewerkt kan van verstoring door geluid op de aangewezen vogelsoorten in ieder geval geen sprake zijn. Naast een aantal broedvogelsoorten is de meervleermuis gevoelig voor verstoring door geluid.

Gezien de afstand tot het plangebied en de ruimtelijke scheiding door de N402 en de bebouwde kom van Loenen aan de Vecht, wordt geen negatief effect verwacht op de meervleermuis door geluid.

§ Verstoring door licht.

De effecten van licht reiken maximaal enkele honderden meters ver. Het Natura 2000-gebied ligt niet binnen de invloedssfeer van deze zone (de afstand bedraagt ongeveer 800 meter). Daarnaast is er in de huidige situatie al sprake van verstoring door licht door de aanwezige bebouwing van Loenen aan de Vecht. De extra verlichting zal niet bijdragen aan extra verstoring, temeer omdat het plangebied aan de westzijde van de huidige bebouwing ligt en het Natura 2000-gebied aan de oostzijde.

Tijdens de werkzaamheden zal om alle effecten van licht uit te kunnen sluiten gerichte verlichting gebruikt moeten worden. Dit betekent dat lichten zo min mogelijk naar de omgeving uitstralen. Daarnaast moet bij voorkeur tussen zonsopkomst en zonsondergang gewerkt worden. Indien hoogbouw gerealiseerd wordt, moet nader beoordeeld worden of effecten van licht uit te sluiten zijn.

§ Verstoring door trilling.

Indien gebruik wordt gemaakt van zware machines (zoals bij heien), kunnen de veroorzaakte trillingen effect hebben op diersoorten. Het gaat hierbij om meervleermuis en broedvogelsoorten. Door een goede planning van werkzaamheden, kan schade voorkomen worden. Er dient in ieder geval buiten het broedseizoen van de aangewezen broedvogelsoorten gewerkt te worden. Voor meervleermuis worden geen effecten verwacht. Belangrijke vliegroutes worden namelijk niet binnen het plangebied verwacht.

HOOFDSTUK

8

Conclusies

8.1 FLORA- EN FAUNAWET

In en rond het plangebied voor Cronenburgh komen verschillende habitats voor die geschikt zijn voor uiteenlopende planten- en diersoorten. Het gaat om graslanden, bermen, sloten en bomenrijen. In deze habitats komen diverse soorten planten en dieren voor die beschermd zijn volgens de Flora- en faunawet. Het gaat om verschillende soorten vogels, zoogdieren, amfibieën, hogere planten en vissen (zie tabellen in hoofdstuk 4 en 5 van dit rapport).

Een aantal van deze soorten zal bij uitvoering van het bestemmingsplan mogelijk nadelig beïnvloedt worden. Er bestaat daardoor een kans op het overtreden van de artikelen 8, 9, 10, 11 en 12 uit de Flora- en faunawet. Door te werken volgens het ecologisch protocol kan schade voorkomen worden en worden verbodsbepalingen niet overtreden. Paragraaf 5.5 bevat een protocol dat deze overtredingen in redelijkheid kan voorkomen.

Voor de aanwezige beschermde soorten is een ontheffing verkregen, op voorwaarde dat de werkzaamheden worden uitgevoerd volgens de genoemde maatregelen.

8.2 GEBIEDSBESCHERMING

8.2.1 ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

Nabij het plangebied zijn natuurgebieden begrensd als Ecologische Hoofdstructuur. Het gaat hier om de gebieden Landgoed Croonenburg en het bestaande natuurgebied de Nieuwe Brug.

Bij uitvoering van het plan is geen sprake van direct ruimtebeslag op de begrensde gebieden. De wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS zullen ook niet door externe invloeden (zoals geluid- en lichtverstoring) aangetast worden indien buiten het broedseizoen van vogels wordt gewerkt. Deze eis komt ook voort uit de Flora- en faunawet.

8.2.2 NATUURBESCHERMINGSWET 1998

Nabij het plangebied is het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen gelegen. Dit gebied is aangewezen op basis van het voorkomen van een aantal habitattypen en diersoorten. Een deel van de mogelijke effecten op deze aangewezen soorten kan voorkomen worden door buiten het broedseizoen van de aangewezen broedvogelsoorten te werken en door te werken met gerichte verlichting.

Effecten met betrekking tot vermessing en verzuring als gevolg van de toename van verkeer over de rondweg, kunnen worden uitgesloten.

HOOFDSTUK 9

Geraadpleegde bronnen

Broekhuizen, S., c.s. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. 1992. Uitgave KNNV.

Concept AMVB art. 75. 'Besluit van (datum), houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen'. Met bijlagen en bijbehorende toelichting.

Meijden, R. van der. 1996. Heukels' Flora van Nederland. Rijksherbarium/Hortus Botanicus, Rijksuniversiteit Leiden. 22^e druk. Wolters Noordhoff Groningen.

Limpens, H.J.G.A., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Prudon, B. 2003. Natuurtoets woningbouw Loenen. Levering Reptielen, Amfibieën, Vissen gegevens. RAVON rapport GA 2003-085. Stichting RAVON, Nijmegen.

Vreeken, B.J. 2003. Natuurtoets Woningbouw Loenen. Toelichting bij de floristische verspreidingsgegevens. Rapport 2003.79. Stichting FLORON, Leiden.

Witteveen+Bos, 2009. Geactualiseerde luchtkwaliteitsberekeningen randweg te Loenen aan de Vecht. Projectcode LN6-4, concept 01, Witteveen+Bos, Breda.

Geraadpleegde websites:

Website Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (www.minInv.nl); onderdeel natuurwetgeving.

Website Stichting RAVON (www.ravon.nl), verspreidingsgegevens en beschermingsstatus en rode lijst status amfibieën, reptielen en vissen.

Natuurloket www.natuurloket.nl

